

شناسایی و رتبه‌بندی مخاطرات گردشگری بیابان لوت

صمد فتوحی^۱، رضا منصوری^{۲*}، مهدی ریگی مطلق^۳، عارف کردی تمندانی^۴، فاطمه کردی تمندانی^۵، مهدی میری^۶

^۱دانشیار ژئومورفولوژی، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، Fotohi@gep.usb.ac.ir

^۲استادیار ژئومورفولوژی، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، Rezamansouri@gep.usb.ac.ir

^۳دانشجوی دکتری برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان، mehdirigi007@gmail.com

^۴دانشجوی کارشناسی ارشد مخاطرات محیطی، دانشکده ی جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

arefkorditamandani1370@gmail.com

^۵دانشجوی کارشناسی ارشد مخاطرات محیطی، دانشکده ی جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

fatemekordi.6843@gmail.com

^۶دانشجوی کارشناسی ارشد مخاطرات محیطی، دانشکده ی جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

mehdimiri2346@gmail.com

چکیده

امروزه گردشگری یکی از منابع اصلی درآمد بسیاری از کشورها است. با توجه به اهمیت جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی منطقه لوت در زمینه گردشگری و نیز قرار گرفتن این منطقه در فهرست میراث جهانی یونسکو، لزوم مطالعات و تحقیقات گسترده در زمینه‌های مختلف پرهیزناپذیر و لازم و ضروری است. بیابان لوت به دلیل داشتن جاذبه‌های گردشگری فراوان، طی سال‌های اخیر مورد توجه گردشگران داخلی و خارجی قرار گرفته است. اما به واسطه ویژگی‌های محیطی و جغرافیایی این منطقه ممکن است مخاطراتی برای گردشگران اتفاق افتد. با شناسایی و معرفی این مخاطرات می‌توان از اثرات منفی آن بر گردشگری در این مناطق کاست. بنابراین، در این مطالعه سعی شده است با بررسی تصاویر ذهنی گردشگران، میزان آشنایی با هر یک از عوامل خطر مقصد مشخص شود. در این پژوهش از شیوه توصیفی-تحلیلی استفاده شده است. برای تکمیل و تحلیل پرسشنامه‌ها از مقیاس لیکرت و مدل ویکور و نرم افزار SPSS استفاده شده است و اطلاعات مورد نیاز از دو روش میدانی و کتابخانه‌ای بدست آمده است. یافته‌ها نشان می‌دهند که شاخص اقتصادی و مالی در رتبه نخست قرار دارد، سپس شاخص ایمنی و امنیت در رتبه دوم، شاخص فرهنگی اجتماعی در رتبه سوم، مخاطرات طبیعی در رتبه چهارم، بهداشت و امکانات رفاهی هم به ترتیب در رتبه ۵ و ۶ قرار گرفتند. همچنین مشخص شد در متغیرهای تحقیق رتبه اول مربوط به تابش آفتاب شدید و وزش باد است.

واژه‌های کلیدی: مخاطرات، گردشگری، بیابان لوت.

The Identification and ranking LUT desert tourism hazards

Samad Fotoohi¹, Reza Mansouri^{2*}, Mehdi Rigi Mothagh³, Aref Kourdi Tamandani⁴, Fatemeh Kourdi Tamandani⁵, Mehdi Miri⁶.

1. Assistant Professor of Geomorphology, Department of Physical Geography, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, ZAHEDAN, IRAN.

Rezamansouri@gep.usb.ac.ir

2. Associate Professor of Geomorphology, Department of Physical Geography, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, ZAHEDAN, IRAN.

Samadfotahi@yahoo.com

3. PhD Student of Urban Geography, Islamic Azad University Zahedan Branch, ZAHEDAN, IRAN.

mehdirigi007@gmail.com

4. MSc Student of Natural Hazards, Department of Physical Geography, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, ZAHEDAN, IRAN.

arefkorditamandani1370@gmail.com

5. MSc Student of Natural Hazards, Department of Physical Geography, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, ZAHEDAN, IRAN.

fatemekordi.6843@gmail.com

6. MSc Student of Natural Hazards, Department of Physical Geography, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, ZAHEDAN, IRAN.

mehdimiri2346@gmail.com

Abstract

Today, tourism is one of the main sources of revenue in many countries. Given the geographical, historical and cultural importance of the LUT region in the field of tourism and the inclusion of this region in the UNESCO World Heritage List, the need for extensive studies and research in various fields is inevitable and necessary. The LUT Desert has attracted many domestic and foreign tourists in recent years due to its many tourist attractions. However, due to the environmental and geographical features of this region, there may be hazards for tourists. By identifying and introducing these hazards, its negative effects on tourism in these areas can be reduced. Therefore, in this study, we have tried to determine the level of familiarity with each of the destination risk factors by examining the mental images of tourists. In this research, descriptive-analytical method has been used. To complete and analyze the questionnaires, the Likert scale, Vikor model and SPSS software were used and the required information was obtained from both field and library methods. Results show that economic and financial index is in the first ranking, then safety and security index is in the second ranking, socio-cultural index is in the third ranking, natural hazards are in the fourth ranking, health and welfare facilities are in the 5th and 6th ranking, respectively. It was also found that in the research variables, the first rank is related to intense sunlight and wind.

Keywords: Hazards, Tourism, LUT Desert.

۱- مقدمه

فعالیت های گردشگری، مانند هر فعالیت دیگر، دارای ویژگی های عمومی و همچنین ویژگی های خاص مردم است و با پویایی خاص خود، می تواند تأثیرات عمده ای بر بخشهای اقتصادی اجتماعی و منابع طبیعی بگذارد. یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر نوع جاذبه و دفع مقصد گردشگری است. آنچه مانع رشد گردشگری در برخی از مقاصد می شود وجود ویژگی های منفی همراه با مخاطرات موجود در منطقه است، از این رو برای توسعه گردشگری شناسایی عوامل خطر و مخاطره آمیز در هر منطقه و معرفی آن از آسیب های آینده برای گردشگران و فعالیتهای گردشگری در آن منطقه

جلوگیری خواهد کرد. همچنین معرفی و آموزش این عوامل برای برنامه ریزی گردشگری توسط مدیران و صاحبان تور ضروری است. اگرچه در برخی از تورهای ماجراجویی توریستی، گردشگران با آگاهی از خطرات این سفرها، در این تورها شرکت می کنند، اما باید توجه داشت که در این تورها آموزش های لازم به گردشگران داده شده تا بیشتر با این خطرات روبرو شوند. شناسایی و مدیریت ریسک یکی از رویکردهایی است که برای تقویت و بهبود سطح اثربخشی استفاده می شود. بنابراین شناسایی عوامل خطر و معرفی آنها و ارائه راهکارهای مناسب در گسترش فعالیتهای گردشگری اثربخش خواهد بود. حوادثی مانند مخاطرات طبیعی، یا حوادث تروریستی نه تنها به زیرساخت های یک مکان گردشگری آسیب می رساند، بلکه اقتصاد، سیاست و غیره را تهدید می کند و شکل خاصی از بحران را برای فعالیت های گردشگری ایجاد می کند (Aschauer, 2010; 4). مطالعات متعددی در مورد لوت و مناطق اطراف آن انجام شده است که در آنها از واژگان مختلفی همچون (دشت لوت، کویر لوت، بیابان لوت، بلوک لوت) استفاده شده است. این مطالعات کمک زیادی به شناسایی و محافظت از بیابان لوت می کند. این مطالعات در سه مرحله انجام شده است. بخش اول شامل گزارشی است که توسط جهانگردان و دانشمندان خارجی در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم نوشته شده و برای اهداف مختلف به این منطقه سفر کرده اند و مورد استفاده گسترده قرار گرفته اند. این نوشته ها عمدتاً در اوایل قرن بیستم به بعد منتشر شد. مرحله دوم شامل مطالعاتی است که توسط موسسه جغرافیای دانشگاه تهران در پروژه تحقیقاتی کویر لوت تحت نظارت دکتر مستوفی انجام شده است. این مطالعات از سال ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۴ ادامه داشته و گزارشات آن در ۱۶ جلد منتشر شده است. بخش سوم مربوط به مطالعات سال های اخیر است که موضوعات مختلفی را شامل می شود و مقالات و گزارش های زیادی را شامل می شود. با توجه به ویژگی های منحصر به فرد بیابان لوت، از جمله جاذبه های ژئوتوریسم، فرم های نادر زمین، شرایط خاص زیست محیطی و آب و هوایی و پیوستن اخیر آن به فهرست میراث جهانی یونسکو، تحقیقات در این زمینه اجتناب ناپذیر است. برخی از پژوهش های انجام شده پیرامون گردشگری و به ویژه گردشگری لوت عبارتند از: مقصودی و عمادالدین (۱۳۸۳)، در ارزیابی ویژگی های ژئوتوریسمی لندفرمهای نواحی بیابانی با تاکید بر دشت لوت " به این نتیجه رسیده است که دشت لوت با توجه به ویژگی های ژئوتوریسمی و لندفرم های خاصی که دارا است برای جذب گردشگران به ویژه گردشگران ماجراجو مناسب است و از طریق توسعه صنعت گردشگری می توان باعث توسعه و پیشرفت منطقه شهداد شد. ، غضنفر پور (۱۳۸۴) در مطالعه ای تحت عنوان تحلیل توانمندی های توریستی استان کرمان ضمن معرفی جاذبه های توریستی و اکوتوریستی استان کرمان به بررسی وضعیت موجود گردشگری پرداخته است و به این نتیجه رسیده است که استان کرمان با وجود توانمندی های بالا در زمینه گردشگری، درصد کمی از گردشگران داخلی و خارجی را جذب کرده است و برای رسیدن به جایگاه واقعی گردشگری اقدامات همزمان شناسایی، تبلیغات، ایجاد امکانات و تسهیلات، بازسازی بناها و آثار تاریخی لازم و ضروری است. صابر و همکاران (۱۳۹۱)، در بررسی اثرات گردشگری بر توسعه پایدار (مورد مطالعه: استان کرمان) " با استفاده از مدل TOPSIS و AHP به بررسی وضعیت گردشگری و زیرساخت های گردشگری استان پرداخته است. براساس نتایج مدل TOPSIS در میان شهرستان های استان، شهر کرمان از لحاظ زیرساخت های گردشگری در وضع مطلوب تری قرار دارد. در نتایج مدل AHP در رتبه بندی شهرها از نظر گردشگری، شهر کرمان در رتبه اول و شهر جیرفت در رتبه سوم استان قرار دارد. این پژوهش با هدف شناسایی و رتبه بندی مخاطرات گردشگری بیابان لوت انجام شده است.

۲- معرفی منطقه مورد مطالعه

بیابان لوت در جنوب شرقی ایران واقع شده است. این منطقه، با مساحتی بیش از ۴۰ هزار کیلومتر مربع (شامل عرصه و حریم) در بین بخش هایی از استان های کرمان، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی قرار دارد و با مساحتی در حدود ۱۷۵ هزار کیلومتر، حدود ۱۰ درصد از وسعت ایران را دربر گرفته است. (محمودی، فرج الله ۱۳۴۹). بیابان لوت، بیست و هفتمین بیابان بزرگ جهان به شمار می رود (https://fa.wikipedia.org/wiki/دشت_لوت). در تقسیمات مورفوتکتونیک ایران از چاله لوت به عنوان یک بلوک ساختمانی نام برده شده است. این بلوک ناحیه ای است پست که در مشرق توسط گسلی موسوم به خاش- نهندان و در مغرب به وسیله گسل نایبند محدود شده است. از نظر ساختمانی

چاله لوت به شکل یک دشت ساختمانی وسیع است که در اواخر دوران سوم شکل گرفته است. این دشت سپس تحت تاثیر اقلیم های متفاوت به شکل بیابان کنونی در آمده است (پایگاه میراث جهانی بیابان لوت، به نقل از محمودی، ۱۳۶۷، ص ۲۷). دشت لوت چاله ای است که از نظر ارتفاعی نامتقارن بوده و جهت آن شمالی- جنوبی است. در داخل آن به طور پراکنده چاله های مستقل کوچک تری وجود دارد که حوضه انتهایی آب های روان هستند. بطور کلی حوضه لوت بسیار وسیع تر از بیابان لوت است که برای ثبت در میراث جهانی در نظر گرفته شده است. در واقع از یک دیدگاه، با توجه به شکل ناهمواری و پراکندگی عوارض جغرافیایی می توان آن را به طور طبیعی به سه واحد کوچک تر یعنی لوت شمالی، لوت مرکزی و لوت جنوبی یا لوت زنگی احمد تقسیم بندی نمود. بیابان لوت از جمله مناطق فراگرم و خشک جهان است. هسته آن در سال های ۲۰۰۴، ۲۰۰۵، ۲۰۰۶، ۲۰۰۷ و ۲۰۰۹ گرم ترین نقطه بر سطح کره زمین شناخته شده است که بیشترین آن در سال ۲۰۰۵ با بیشینه دمای ۷۰٫۷ درجه سانتیگراد ثبت گردیده است. دانشمندان علت گرمای بالای آن را رنگ تیره و خشکی سطح آن دانسته اند که موجب جذب گرمای خورشید می شود (Oskin, Becky 2012). دشت لوت از شمال غربی به جنوب شرقی کشیده شده است. طول آن حدود ۳۲۰ کیلومتر (۲۰۰ مایل) و عرض آن حدود ۱۶۰ کیلومتر (۱۰۰ مایل) می باشد.

شکل ۱. موقعیت بیابان لوت.

۳- روش انجام پژوهش

با توجه به ماهیت موضوع پژوهش، روش تحقیق از نوع توصیفی- تحلیلی می باشد. اطلاعات مورد نیاز به صورت میدانی از طریق پرسشنامه و هم چنین به صورت کتابخانه ای از طریق مراجعه به اسناد، مجلات و کتب مرتبط با موضوع، به دست آمده است. به منظور تعیین حجم نمونه، از فرمول کوکران استفاده شده است. در این راستا، حجم جامعه آماری برابر با ۱۰۲۰ نفر و حجم نمونه مورد مطالعه شامل ۸۴ نفر از گردشگرانی است که در زمستان ۱۳۹۹ به بیابان لوت وارد شده اند. به منظور گردآوری داده ها از پرسشنامه ای حاوی ۳۶ سوال برای شناسایی عوامل ریسک آفرین گردشگری از سوی گردشگران استفاده گردیده است. این پرسشنامه، بر اساس طیف پنج امتیازی لیکرت تنظیم و برای تبدیل پاسخ های کیفی به مقادیر کمی، از روش وزندهی (بسیار کم برابر ۱، کم برابر ۲، متوسط برابر ۳، زیاد برابر ۴ و بسیار زیاد برابر ۵) بهره گرفته شده است. برای سنجش روایی این پرسشنامه از روایی محتوایی استفاده شد. برای این منظور، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از کارشناسان و مسئولان مربوطه قرار گرفت و سپس پرسشنامه با برخی اصلاحات نهایی شد. برای ارزیابی پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۷۶ است که ضریب قابل قبولی است. برای شناسایی خطرات استنباطی از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شده است. از آزمون بارلت و شاخص کفایت حجم نمونه (KMO) استفاده شد. سرانجام، از آزمون آماری فریدمن برای اولویت بندی خطرات

شناسایی شده استفاده شد.

۴- نتایج و بحث

در این پژوهش، ۴۱٪ از پاسخ دهندگان زن و ۵۹٪ مرد بودند. از نظر سن، ۲۶٪ از پاسخ دهندگان در گروه سنی ۱۵ تا ۲۵ سال، ۳۱٪ ۲۶ تا ۳۵ سال، ۲۰٪ از ۳۶ تا ۴۵ سال، ۱۵٪ ۴۶ تا ۵۵ سال و ۸٪ ۵۶ سال و بالاتر بودند. از نظر تحصیلات، ۹٪ آنها لیسانس، ۱۸٪ دیپلم، ۲۴٪ فوق لیسانس، ۲۸٪ لیسانس، ۱۷٪ فوق لیسانس و ۴٪ دکترا دارند. جدول ۲ نتایج آزمون بارلت و شاخص کفایت حجم نمونه (KMO) را نشان می دهد. برای تعیین مقدار شاخص KMO بیش از ۰.۶ است، که نشان دهنده عملکرد خوب برای تجزیه و تحلیل عملیات است. تحلیل عامل اکتشافی برای این منظور مناسب است و فرض بر این است که ماتریس شرایط نیز رد می شود. بنابراین، مطابق جدول ۲، قادر به ایجاد یک ساختار عاملی از داده های جمع آوری شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون بارلت و شاخص KMO

شاخص KMO	درجه آزادی	سطح معناداری
۸۴۱/۰	۸	۰۰۰/۰

جدول ۳. آزمون آماری فریدمن متغیرها

نتیجه آزمون	کای دو محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معنی داری	میزان خطا	فرض H ^۰
H ^۰ رد	۱۹۴/۲۹۶	۱۹	۰۰۰/۰	۰۵/۰	رتبه میانگین متغیرها با هم برابر است

طبق جدول ۳ از آنجا که سطح معناداری آزمون میزان خطا است، فرضیه H⁰ رد می شود. استفاده، در سطح اطمینان ۹۵٪، می تواند نشان دهد که رتبه بندی متغیرها برابر نیست. به عبارت دیگر، برخی از متغیرها بیش از سه برابر سایر موارد هستند.

جدول ۴ رتبه بندی مخاطرات گردشگری بیابان لوت را نشان می دهد در همین راستا، اولویت بندی ریسک های استنباط شده به تفکیک از دیدگاه گردشگران جهت سفر به بیابان لوت در قالب اولویت های اول تا ششم جهت اقدامات مناسب در راستای کاهش آنها دسته بندی گردیدند.

شاخص اقتصادی و مالی در رتبه نخست قرار دارد، شاخص ایمنی و امنیت در رتبه دوم و در رتبه سوم شاخص فرهنگی اجتماعی، رتبه چهار شاخص مخاطرات طبیعی قرار گرفتند؛ بهداشت و امکانات رفاهی هم به ترتیب در رتبه ۵ و ۶ جدول دیده می شوند.

همچنین نتایج نشان می دهد که ایمنی و امنیت در رتبه ۲ و ریسک ناشی از نا امنی این شاخص رتبه ۳ را دارا است. شاخص های بهداشت و سلامت رتبه ۶ و اقتصادی و مالی رتبه اول، فرهنگی اجتماعی رتبه ۳، امکانات و خدمات رتبه ۵ و بلاهای طبیعی رتبه ۴ را دارد. متغیرها اول تا پنجم به ترتیب ریسک ناشی از تابش شدید آفتاب، ریسک ناشی از وزش بادهای شدید، ریسک ناشی از ناامنی وسایل حمل و نقل، ریسک ناشی از نوسانات قیمتی و ریسک ناشی از اختلاف مذهبی است

جدول ۴ رتبه بندی مخاطرات گردشگری بیابان لوت

رتبه	انحراف معیار	رتبه میانگین	متغییر	رتبه	رتبه میانگین	شاخص
15	0.868476	2.286795	ریسک ناشی از ناامنی اماکن اقامتی	۲	۲.۱۸	ایمنی و امنیت
3	1.068725	1.2803	ریسک ناشی از ناامنی وسایل حمل و نقل			
20	1.170113	2.589193	ریسک ناشی از تصادفات جاده ای			
9	0.791342	1.746855	ریسک ناشی از سرقت			
16	1.226324	2.383983	ریسک ناشی از جرم و جنایت			
21	0.765415	2.808733	ریسک ناشی از بی نظمی و بی قانونی			
19	1.159348	2.555944	ریسک ناشی از عدم پاکیزگی محیط	۶	۲.۴	بهداشت و سلامت
17	1.1595	2.514988	ریسک ناشی از بی کیفیتی و ناسالم بودن غذا			
14	0.77443	2.181885	ریسک ناشی از بیماری های اپیدمی			
10	1.017484	1.774972	ریسک ناشی از هزینه بالای خدمات			
13	1.212153	2.172265	ریسک ناشی از اتلاف زمان	۱	۱.۷	اقتصادی و مالی
4	0.907522	1.271882	ریسک ناشی از نوسانات قیمتی			
18	1.145169	2.558966	ریسک ناشی از اختلاف فرهنگی			
5	1.044685	3.309647	ریسک ناشی از اختلاف مذهبی	۳	۲.۱۶	فرهنگی و اجتماعی
7	1.136914	1.45521	ریسک ناشی از تفاوت زبانی			
6	1.141601	1.32652	ریسک ناشی از عدم وجود قوانین حمایت از گردشگر			
27	0.774287	3.155405	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان اماکن اقامتی مطلوب			
11	0.888767	1.780924	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان تجهیزات حمل و نقل مطلوب	۵	۲.۳	امکانات و خدمات
	1.070194	1.269167	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان خدمات درمانی مناسب			
22	0.989931	3.002079	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان امکانات تفریحی			
8	1.226698	1.552074	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان جاذبه های گردشگری			
25	1.11676	3.141713	ریسک ناشی از کمبود یا فقدان شرکت های گردشگری و راهنمایان تور			
23	1.028242	3.1	ریسک ناشی از وقوع سیل			
12	0.896492	2.008004	ریسک ناشی از وقوع زلزله	۴	۲.۲۵	مخاطرات طبیعی

26	0.875494	3.2	ریسک ناشی از وقوع یخبندان			
1	1	1	ریسک ناشی از تابش شدید آفتاب			
24	0.968932	3.1	ریسک ناشی از بارش های شدید			
2	1.149834	1.1	ریسک ناشی از وزش بادهای شدید			

۵- بحث و نتیجه گیری

امروزه یکی از مهمترین عواملی که گردشگران قبل از سفر به مقصد به آن بیشترین توجه را می نمایند و در مورد آن به کسب اطلاعات می پردازند، آگاهی از ریسک های موجود در سفر به مقصد مورد نظر می باشد. به طور کلی، چنانچه گردشگران از سفر به مقاصد گردشگری احساس امنیت نداشته باشند و احتمال مواجه شدن با خطرهای مختلف وجود داشته باشد، از سفر به آن مقصد، منصرف شده و ترجیح میدهند به مکانهایی سفر نمایند که احتمال وقوع ریسک های مختلف در کمترین حد ممکن باشد. بنابراین، شناسایی عوامل ریسک آفرین در مقاصد گردشگری و اقدامات مناسب جهت کاهش آنها می تواند زمینه حضور قابل توجه گردشگران را فراهم نموده که به دنبال آن رشد و توسعه اقتصادی مقصد را به همراه خواهد داشت. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت بندی عوامل ریسک آفرین گردشگری از دیدگاه گردشگران در بیابان لوت، انجام شده است. مطابق یافته های پژوهش، شاخص اقتصادی و مالی در رتبه نخست قرار دارد بعد ایمنی و امنیت در رتبه دوم و در رتبه سوم فرهنگی اجتماعی و رتبه چهارم مخاطرات طبیعی قرار گرفتند و بهداشت و امکانات رفاهی هم به ترتیب در رتبه ۵ و ۶ جدول دیده میشوند و همچنین مشخص شد در متغیرهای تحقیق رتبه اول مربوط به تابش آفتاب شدید و وزش باد است.

۶- منابع

منصوری موید، فرشته، سلیمانی، سمیرا (۱۳۹۱)، ابزارهای بازاریابی و تصویر ذهنی مقصد گردشگری از مقصد، فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، شماره ۱۸: ۹۳-۱۱۰.

Aschauer, W. (۲۰۱۰), Perceptions of tourists at risky destinations, a model of psychological influence factors, *Tourism Review*, ۶۵(۲): ۴- ۰۲

https://fa.wikipedia.org/wiki/لوت_دشت

<http://www.lutdesert.ir/> درباره-بیابان-لوت/موقعیت-جغرافیایی

OSKIN, BECKY (25 July 2012). "Where's the Hottest Place on Earth?". *Discovery*. Retrieved 3 September 2014